

VL 24.10.06

TRANSKRIPSJON AV IKKE-RUSSISK KYRILLISK

Serbisk har et fastlagt forhold til det latinske alfabetet på grunn av samkjøringa med *kroatisk*. Tidligere blei serbisk og kroatisk regna som ett språk, *serbokroatisk*. En viktig forskjell mellom de to variantene var at serbisk blei skrevet med kyrilliske bokstaver, kroatisk med latinske. Kroatisk fungerer dermed som transkripsjonssystem for serbisk.

Fram til 2004 har der ikke vært fastsatt regler til allmenn bruk for transkripsjon til norsk av navn i *bulgarsk, hviterussisk, makedonsk* og *ukrainsk*. Fagnemnda i Norsk språkråd fastsatte på sitt møte 20.10.2004 de reglene som gjengis her. Reglene er utarbeida i samråd med Institutt for østeuropeiske og orientalske studier ved Universitetet i Oslo.

Langt på vei samsvarer reglene med de som er gitt for russisk. De fleste av bokstavene går greit inn i systemet. Noen har andre transkripsjoner pga. av avvikende lydverdier. Transkripsjon av ikke-russiske bokstaver kommer i tillegg.

Tidsskriftet *Scando-Slavica* har sitt eget system for transkripsjon av kyrillisk i vitenskapelig bruk.

Språkrådet tilrår at de retningslinjene som følger nedafor, blir brukt ved transkripsjon av navn (personnavn og stedsnavn) i *bulgarsk, kviterussisk, makedonsk* og *ukrainsk*:

BULGARSK

Alfabet og transkripsjoner:

А а	gir	a
Б б		b
Г г		g
Д д		d
Е е		e
Ж ж		zj
З з		z
И и		i
Й й		j
К к		k
Л л		l
М м		m
Н н		n
О о		o
П п		p
Р р		r
С с		s
Т т		t
У у		u
Ф ф		f
Х х		kh
Ц ц		ts
Ч ч		tsj
Ш ш		sj

Щ щ	<i>sjt</i>	motfør <i>sjtsj</i> for russisk
Ъ ъ	<i>ǎ</i>	
Ь ь	<i>j/i</i>	<i>j</i> ordinært, men <i>i</i> etter <i>z</i> (< з), <i>s</i> (< с) og <i>ts</i> (< ц); jf. russisk
Ю ю	<i>ju/iu</i>	tilsvarende fordeling
Я я	<i>ja/ia</i>	tilsvarende fordeling

HVITERUSSISK

Alfabet og transkripsjoner:

А а	gir	a	
Б б		b	
В в		v	
Г г		<i>h</i>	motfør <i>g</i> for russisk
Г г	(ikke i ru.)	<i>g</i>	
Д д		<i>d</i>	
Дж дж		<i>dzj</i>	
Дз дз		<i>dz</i>	
Е е		<i>je (ie)*</i>	
Ё ё		<i>jo (io)*</i>	
Ж ж		<i>zj</i>	
З з		<i>z</i>	
І і	(ikke i ru.)	<i>i</i>	
Й й		<i>j</i>	
К к		<i>k</i>	
Л л		<i>l</i>	
М м		<i>m</i>	
Н н		<i>n</i>	
О о		<i>o</i>	
П п		<i>p</i>	
Р р		<i>r</i>	
С с		<i>s</i>	
Т т		<i>t</i>	
У у		<i>u</i>	
Ў ў	(ikke i ru.)	<i>w</i>	
Ф ф		<i>f</i>	
Х х		<i>kh</i>	
Ц ц		<i>ts</i>	
Ч ч		<i>tsj</i>	
Ш ш		<i>sj</i>	
Ы ы		<i>y</i>	
Ь ь		transkriberes ikke	
Э э		<i>e</i>	
Ю ю		<i>ju (iu)*</i>	
Я я		<i>ja(ia)*</i>	

*Е, Ё, Ю og Я transkriberes til *ie*, *io*, *iu* og *ia* etter *z*, *s*, *ts* og *dz*.

MAKEDONSK

Alfabet og transkripsjoner:

А а	gir	a
Б б		b
Г г		g
Д д		d
Ѓ ѓ	(ikke i ru.)	gj
Е е		e
Ж ж		zj
З з		z
С с	(ikke i ru.)	dz
И и		i
Ј ј	(ikke i ru.)	j
Л л		l
Љ љ	(ikke i ru.)	lj
М м		m
Н н		n
Њ њ	(ikke i ru.)	nj
О о		o
П п		p
Р р		r
С с		s
Т т		t
Ќ к	(ikke i ru.)	kj
У у		u
Ф ф		f
Х х		h (som serbisk)
Ц ц		ts
Ч ч		tsj
Ѣ ѣ	(ikke i ru.)	dzj
Ш ш		sj
’		transkriberes ikke

UKRAINSK

Alfabet og transkripsjoner:

А а	gir	a
Б б		b
В в		v
Г г		h til forskjell fra g for ru.: сніг > snih 'snø, ru. снег > sneg
Ґ ґ	(ikke i ru.)	g rava > gava 'kråke'
Д д		d
Е е		e
Є є	(ikke i ru.)	je Євген > Jevhen, jf. ru. Евгений > Jevgenij
Ж ж		zj
З з		z
и		y til forskjell fra i for russisk
І і	(ikke i ru.)	i
Ї ї	(ikke i ru.)	ji
Й й		j
К к		k
Л л		l

М м	m
Н н	n
О о	o
П п	p
Р р	r
С с	s
Т т	t
У у	u
Ф ф	f
Х х	kh
Ц ц	ts
Ч ч	tsj
Ш ш	sj
Щ щ	sjtsj
ь	transkriberes ikke
ьо	jo
Ю ю	ju
Я я	ja
'	transkriberes ikke

SERBISK

<i>Serbisk</i>		<i>Kroatisk</i>
А а	>	a
Б б		b
В в		v
Г г		g
Ђ ђ	(ikke i ru.)	Đđ
Е е		e
Ж ж		ž
З з		z
И и		i
Ј ј	(ikke i ru.)	j
К к		k
Л л		l
Љ љ	(ikke i ru.)	lj
М м		m
Н н		n
Њ њ	(ikke i ru.)	nj
О о		o
П п		p
Р р		r
С с		s
Т т		t
Ћ ћ	(ikke i ru.)	ć
У у		u
Ф ф		f
Х х		h
Ц ц		c

Ч ч		č
Ц ц	(ikke i ru.)	dž
Ш ш		š

Jamførende oversikt over transkripsjon til norsk fra slaviske språk med kyrillisk alfabet:

0 står for at bokstaven ikke transkriberes

/ står for skille mellom alternativer (avhengig av omgivelser)

ingen oppføring vil si at bokstaven ikke fins i vedkommende språk

<i>bokstav</i>	<i>ru.</i>	<i>hvr.</i>	<i>ukr.</i>	<i>bul.</i>	<i>mak.</i>	<i>serb.</i>
А а	a	a	a	a	a	a
Б б	b	b	b	b	b	b
В в	v	v	v	v	v	v
Г г	g	h	h	g	g	g
Ґ ґ		g	g			
Ѓ ѓ					gj	
Д д	d	d	d	d	d	d
Ђ ђ						Đ đ
Е е	e/je/ie	je/ie	e	e	e	e
Ё ё	jo/io	jo/io				
Є є			je			
Ж ж	zj	zj	zj	zj	zj	ž
З з	z	z	z	z	z	z
С с					dz	
И и	i/ji		y	i	i	i
Й й	j	j	j	j		
І і		i	i			
Ї ї			ji			
Ј ј					j	j
К к	k	k	k	k	k	k
Ќ к					kj	
Л л	l	l	l	l	l	l
Љ љ					lj	lj
М м	m	m	m	m	m	m
Н н	n	n	n	n	n	n
Њ њ					nj	nj
О о	o	o	o	o	o	o
П п	p	p	p	p	p	p
Р р	r	r	r	r	r	r
С с	s	s	s	s	s	s
Т т	t	t	t	t	t	t
Ћ ћ						ć
У у	u	u	u	u	u	u
Ў ў		w				
Х х	kh	kh	kh	kh	h	h
Ц ц	ts	ts	ts	ts	ts	c
Ч ч	tsj	tsj	tsj	tsj	tsj	č

Ц					dzj	
Ш ш	sj	sj	sj	sj	sj	š
Щ щ	sjtsj		sjtsj	sjt		
Ъ ъ	0			ă		
Ы ы	y	y				
Ь ь	0/j/i	0	0	j/i		
Э э	e	e				
Ю ю	ju/iu	ju/iu	ju	ju/iu		
Я я	ja/ia	ja/ia	ja	ja/ia		
,			0		0	

Table of transliteration — Scando-Slavica

А а	a	Р р	р
Б б	b	П п	р
В в	v	С с	s
Г г	g (Ukr. and Byelor.:) h	Т т	t
Ґ ґ	g	Ђ ђ	ć
Ѓ ѓ	ǵ	У у	u
Д д	d	Ў ў	ǔ
Ђ ђ	Đ đ	Ф ф	f
Е е	e	Х х	ch (Serb. and Mac.:) h
Ё ё	ë	Ц ц	c
Є є	je	Ч ч	č
Ж ж	ž	Џ џ	dž
З з	z	Ш ш	š
ѕ ѕ	dz	Щ щ	šč (Bulg.:) št
И и	i (Ukr.:) y	Ъ ъ within words	(Russ.:) " "
Й й	j		(Bulg.:) ǎ
І і	i	word—finally	omitted
Ї ї	ï	Ы ы	y
Ј ј	j	Ь ь	´
К к	k	Ѣ ѣ	ě
Ќ ќ	ќ	Э э	è
Л л	l	Ю ю	ju
Љ љ	lj	Я я	ja
М м	m	Ѧ ѧ	ǰ
Н н	n	Ѹ ѹ	ý
Њ њ	nj	Ѻ ѻ	ǎ
О о	o	’	(Ukr.:) ´ (apostrophe)

Please observe that x (except Serbian and Macedonian) is transliterated as ch, not as x: Chomjakov, not Xomjakov, and that ı́ is transliterated as ´ (acute accent), not as ' (apostrophe): Gogol's work, Raskol'nikov's crime, Ukrainian слов'янська slov'jans'ka (not Gogol's, Raskol'nikov's, slov'jans'ka).